Lietas Nr. C17064513
Lietas arhīva Nr. C-2038-18/25

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jūrmalā 2018.gada 13.jūlijā

Rīgas rajona tiesa:
tiesnesis Raimonds Buls,
tiesas sēdes sekretāre Gita Skrodere, piedaloties prasītājam /pers. A/ un prasītāja pārstāvei /pers. B/, atbildētājas pārstāvim /pers. C/, iztiesāja atklātā tiesas sēdē civillietu- /pers. A/ prasībā pret /pers. D/ par parāda piedziņu, kurā celta pretprasība par līguma noteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, lietu ar trešo personu AS "SEB banka".

Aprakstošā daļa

[1] 2012.gada 18.decembrī prasītāja /pers. A/ vārdā /pers. E/ cēla tiesā prasību pret atbildētāju /pers. D/, iesniedzot prasības pieteikumu par parāda piedziņu.

[2] Prasības pieteikumā ietverts šāds prasījums: piedzīt no atbildētājas prasītāja labā parādu 40 300,13 latu, kas ir 57 341,92 eiro, un visus tiesāšanās izdevumus, tai skaitā, atlīdzību par advokāta palīdzību 3500 latu, kas ir 4980,05 eiro.

[3] Prasības pieteikumā- citu apstākļu starpā- norādīts, ka 2004.gada 22.jūnijā atbildētāja noslēdza ar AS "Latvijas Unibanka" kredīta līgumu, saskaņā ar kuru atbildētājai tika izsniegts aizdevums 75 000 ASV dolāru. Kā līguma saistību izpildes nodrošinājums sākotnēji tika noteikta hipotēka uz prasītāja bijušajai laulātajai piederošo nekustamo īpašumu /adrese/ un vēl arī minētā īpašuma īpašnieces galvojums. Kredīta līguma noteikumi vairākkārt tika grozīti, cita starpā, palielinot aizdevuma pamatsummu līdz 135 000 ASV dolāru. Prasītājs 2006.gada 27.jūlijā noslēdza ar AS "SEB Latvijas Unibanka" galvojuma līgumu, saskaņā ar kura noteikumiem prasītājs bez nosacījumiem uzņēmās saistību kā pati parādniece [atbildētāja] atbildēt aizdevējam par atbildētājas parādu, kāds varētu rasties no pamatlīguma. Norādīts, ka visu naudu no kredītiestādes bija saņēmusi atbildētāja. Par neizpildītajām atbildētājas saistībām, saskaņā ar līgumu grozījumiem, kļuva atbildīgs prasītājs, tai skaitā, ar ieķīlāto mantu. Tāpēc 2009.gadā, ievērojot prasītāja atbildību atbildētājas saistību nodrošināšanā, atbildētājai paziņojot prasītājam, ka atbildētājas finansiālais stāvoklis ir pasliktinājies, un atbildētāja nav spējīga veikt ikmēneša maksājumus bankai, prasītājs šos maksājumus sāka veikt atbildētājas vietā. Laikā no 2009.gada 17.augusta līdz 2010.gada 15.decembrim prasītājs samaksāja aizdevējam 11 896,11 latu. 2011.gada 7.janvārī AS "SEB banka" lūdza nekavējoties prasītājam apmaksāt bankai visu aizdevuma parādu, jo vairāki aizdevuma maksājumi bija veikti nepilnā apmērā. 2011.gada 7.janvārī prasītājs samaksāja aizdevējam visu atbildētājas parāda summu 53 091,62 ASV dolāru, kas bija 28 404,02 latu. Prasītājs lūdza atbildētāju atmaksāt visu prasītāja atbildētājas vietā aizdevējam samaksāto naudas summu 40 300,13 latu, bet atbildētāja, atsaucoties uz savu finansiālo stāvokli, paziņoja, ka parādu prasītājam nemaksās. Norādīts arguments,- ka tāpēc, ka prasītājs ir dzēsis atbildētājas parādu pret AS "SEB banka", prasītājam ir tiesības vērst regresa prasību pret atbildētāju par samaksātās naudas summas piedziņu.

[4] Atbildētājas vārdā atbildētājas pārstāvis /pers. C/ iesniedza rakstveida paskaidrojumu, tajā norādot, ka prasību neatzīst. Norādīts arguments, ka ar no AS "Latvijas Unibanka" saņemtajiem kredīta līdzekļiem, pēc to saņemšanas, pēc pušu mutiskas vienošanās, rīkojās prasītājs. Faktiski kredīta līdzekļi tika izlietoti prasītāja uzņēmējdarbības nodrošināšanai un paplašināšanai. Tā atbildētāja rīkojās, jo kredīta līguma noslēgšanas laikā prasītājs bija atbildētājas meitas tuvs draugs. Prasītājam nebija nekāda tiesiska pamata atbildētājas vietā veikt jebkādu naudas summu samaksu AS "SEB banka", jo atbildētāja nebija pieļāvusi saistību izpildes nokavējumu. Norādīts uzskats, ka, pat ja prasītājs atbildētājas vietā veicis aizdevējam kādus maksājumus, prasītājs nebija tiesīgs galvenās parādnieces vārdā atmaksāt bankai visu neatmaksāto kredīta pamatsummu un celt prasību par parāda piedziņu pirms 2014.gada 21.jūnija, kad atbildētājai ir jāveic pilnu kredīta pamatsummas un procentu samaksu bankai. Turklāt ar atbildētājas vēstulēm ir apliecināts fakts, ka atbildētāja- kā aizdevēja- un prasītājs- kā aizņēmējs- atradās un atrodas savstarpējās aizdevēja- aizņēmēja attiecībās.

[5] Atbildētājas vārdā atbildētājas pārstāvis /pers. C/ cēla pretprasību, iesniedzot 2014.gada 26.novembrī pretprasības pieteikumu.

[6] Pretprasības pieteikumā ietverts šāds prasījums: atzīt par spēkā neesošu /pers. A/ un AS "SEB Latvijas Unibanka" 2006.gada 27.jūlijā noslēgto galvojuma līgumu daļā, kurā tas paredz galvotāja tiesības vērsties ar prasījumiem pret galveno parādnieku.

[7] Pretprasības pieteikumā- citu apstākļu starpā- norādīts, ka faktiski aizdevums bija neieciešams prasītājam, lai prasītājs varētu ieguldīt nepieciešamos naudas līdzekļus atbildētājas vīra vadītajā uzņēmumā Krievijā, kļūstot par līdzīpašnieku. Prasītājs bija patiesais labuma guvējs no AS "SEB Latvijas Unibanka" izsniegtā aizdevuma, un tikai atbildētājas labās kredītreputācijas dēļ līgumos ar banku tik apzīmēts kā galvotājs, lai gan patiesībā bija aizņēmējs. Norādīts arguments, ka prasītājs, izmantojot savu simulatīvo galvotāja statusu, vēlas prettiesiski iedzīvoties no atbildētājas mantas, papildus paša saņemtajam un izlietotajam kredītam. Atbildētājas ieskatā, atbilstoši Civillikuma 1439.pantam, galvojuma līgums, ko noslēdza prasītājs ar kredītiestādi, ir atzīstams par spēkā neesošu daļā, kas paredz galvotāja tiesības vērsties ar prasījumiem pret galveno parādnieku.

[8] Prasītāja vārdā prasītāja pārstāve /pers. B/ iesniedza rakstveida paskaidrojumu par pretprasību, norādot, ka to neatzīst. Norādīts arguments, ka līgumā nav tādas daļas, kuru atbildētāja lūdz atzīt par spēkā neesošu. Līgumā nav punktu, kas paredz galvotāja tiesības vērsties ar prasījumu pret

galveno parādnieku.

[9] Trešā persona- AS "SEB banka"- iesniedza tiesai rakstveida paskaidrojumu, tajā norādot uzskatu, ka, tā kā galvojuma līgums neregulē regresa tiesību izlietošanu vai neizlietošanu, bet tas izriet no Civillikumā dotā regulējuma, pretprasība nav pamatota. Norādīts uzskats, ka tā kā kredīta daļu atmaksāja galvinieks [prasītājs], tad pastāv tiesisks pamats prasītāja celtajai regresa prasībai.

[10] Tiesas sēdē, kas notika 2018.gada 3.jūlijā, kurā tika pabeigta lietas izskatīšana pēc būtības, prasītāja pārstāve uzturēja prasību, neatzina pretprasību, prasītājam sniegtajā paskaidrojumā norādot prasības pieteikumā norādītos apstākļus.

[11] Atbildētājas pārstāvis uzturēja pretprasību, neatzina prasību, tiesas sēdē, kas notika 2018.gada 4.aprīlī, atbildētājas pārstāvja sniegtajā paskaidrojumā norādot atbildētājas vārdā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos un pretprasības pieteikumā norādītos apstākļus.

[12] Trešās personas pārstāvis tiesas sēdē, kurā tika pabeigta lietas izskatīšana pēc būtības, nebija ieradies, iepriekš lūdzot rakstveidā izskatīt lietu bez trešās personas pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[13] Tiesa, noklausījusies iepriekšminēto lietas dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma, savukārt pretprasība ir nepamatota un noraidāma, tālāk norādītu motīvu dēļ.

[14] Ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem tiesa nodibināja šādus apstākļus, vispirms, ka 2004.gada 22.jūnijā starp AS „Latvijas Unibanku"- kā aizdevēju- un atbildētāju- kā aizņēmēju-, tika noslēgts kredīta līgums, saskaņā ar kuru atbildētājai tika izsniegts aizdevums 75 000 ASV dolāru, ar pienākumu maksāt procentus par aizdevuma izmantošanu, ar līgumā norādīto mērķi- sakarā SIA "Ensat" darbības paplašināšanos, nekustamā īpašuma, kas atrodas Krievijā, iegādei un telpu remontam. Aizdevums atbildētājai bija jāatmaksā aizdevējam 2014.gada 21.jūnijā.

[14.1] 2006.gada 18.jūlijā starp iepriekšminētajiem darījuma dalībniekiem tika noslēgta vienošanās par grozījumiem iepriekšminētajā kredīta līgumā, kas- cita starpā- noteica, ka aizdevuma pamatsumma ir 135 000 ASV dolāru, un, ka aizņēmējam [atbildētājai] ir pienākums divu mēnešu laikā pēc aizdevuma pamatsummas palielinājuma, kas bija 60 000 ASV dolāru, izsniegšanas, kas atbildētājai tika izsniegti 2006.gada 27.jūlijā, ko tiesa nodibināja ar trešās personas paskaidrojumu, iesniegt kreditoram apstiprinājumu par nekustamā īpašuma iegādi, kas iegādāts Krievijā, saskaņā ar SIA "Ensat" darbības paplašināšanos, un īpašumtiesību nostiprināšanu uz aizņēmēja (atbildētājas) vai prasītāja vārda.

[14.2] Tiesa nodibināja, ka lietā starp pusēm nav strīda par faktiem, ka SIA "Ensat" dalībniece un amatpersona kredīta līguma un tā grozījumu noslēgšanas laikā bija atbildētāja.

[14.3] 2006.gada 27.jūlijā starp AS "SEB Latvijas Unibanka" un prasītāju- kā galvinieku- tika noslēgts galvojuma līgums, kurā norādīts, ka galvojuma līgums kalpo kā galvinieka garantija un nodrošinājums saistībām, kas izriet no līguma, kas 2004.gada 22.jūnijā noslēgts starp AS "SEB Latvijas Unibanka— kā kreditoru- un atbildētāja- kā parādnieku-, un tā grozījumiem par USD 135 000 aizdevuma izsniegšanu.

[14.4] Tiesa konstatē, ka lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka atbildētāja ir izpildījusi atbildētājas aizdevuma līgumā noteikto saistību un ir līdz 2006.gada 27.septembrim iesniegusi aizdevējam pierādījumu tam, ka Krievijā ir iegādāts nekustamais īpašums, uz kuru īpašumtiesības nostiprinātas prasītājam, tāpēc tiesa novērtē kā nepamatotu atbildētājas iebildumu, ka faktiski kredīta līdzekļi tika izlietoti prasītāja uzņēmējdarbības nodrošināšanai un paplašināšanai.

[15] Ar prasītāja triju kontu, kas atrodas AS "SEB banka", apskatiem par laiku no 2009.gada 26.jūlija līdz 2011.gada 10.janvārim tiesa nodibināja, ka prasītājs AS "SEB banka" atbildētājas- kā aizņēmējas-saistību dzēšanai ir samaksājis 2851,12 latu, 2976,46 eiro un 66 048,35 ASV dolāru, kas kopā bija 40 300,13 latu vai 57 341,92 eiro. Tiesa konstatē, ka atbildētāja nav lietā apstrīdējusi faktus, ka prasītājs ir veicis iepriekšminētos maksājumus, maksājumu apmērus, to izteiksmi (konvertāciju) naudas vienībās- latos un pēc tam eiro.

Ar AS "SEB banka" 2011.gada 12.janvārī apstiprināto izrakstu par atbildētājas kredīta stāvokli uz 2011.gada 12.janvāri tiesa nodibināja, ka atbildētājai piešķirtais kredīta apjoms 135 000 ASV dolāru, procenti par aizdevuma lietošanu, aizdevējam ir pilnībā atmaksāti.

[16] Nodibinot, ka prasītājs- kā galvinieks- ir samaksājis aizdevējam [AS "SEB banka"] atbildētājas– kā aizņēmējas- vietā sprieduma 15.punktā norādītās naudas summas, un ievērojot Civillikuma 1704.panta noteikumus, tiesa konstatē, ka uz prasītāju ir pārgājis AS "SEB banka" prasījums pret atbildētāju- kā aizņēmēju- par parāda 57 341,92 eiro samaksu.

[16.1] Vienlaicīgi tiesa konstatē, ka atbildētāja nav pierādījusi sava iebilduma pamatotību,- ka atbildētāja aizdeva prasītājam no AS "SEB banka" kā aizņēmumu saņemtos naudas līdzekļus, jo lietā nav iesniegts neviens objektīvs pierādījums, ar kuru tiesa varētu nodibināt apstākļus, ka prasītājs ir aizņēmies no atbildētājas naudas līdzekļus, apņemoties tos atdot atbildētājai.

[16.1.1] Iepriekšminēto apstākļu esību tiesa nevarēja nodibināt ar atbildētājas pieteiktās liecinieces /pers. D/, kura ir atbildētājas meita, liecību.

[16.1.2] Tiesa atzīst par pamatotu prasītāja pārstāves argumentu, ka atbildētājas uzrakstīti raksti un vēstules nepierāda prasītāja saistību esību un apmēru.

[16.1.3] Turklāt, ja atbildētāja bija aizdevusi prasītājam naudas līdzekļus, kurus atbildētāja aizņēmās no kredītiestādes, tad atbildētājai bija tiesības celt pret prasītāju pretprasību par aizdevuma piedziņu, bet atbildētāja pretprasību nav cēlusi. Visu iepriekš minēto apstākļu kopums dod pamatu tiesai atstāt bez ievērības atbildētājas iebildumus,- ka starp pusēm pastāvēja un pastāv tiesiskās attiecības, kuru pamatā ir pušu starpā noslēgts aizdevuma līgums.

[16.2] Ievērojot likumā noteikto (Civillikuma 1692.pantā) galvojuma būtību, pamatojoties uz lietā nodibinātajiem apstākļiem un Civillikuma 1704., 1705., 1706.pantu, tiesa apmierina prasītāja- kā galvinieka- regresa prasību pret atbildētāju- kā galveno parādnieci-, piedzenot no atbildētājas par labu prasītājam parādu 57 341,92 eiro apmērā.

[17] Tiesa, iepazīstoties ar sprieduma 14.3.punktā norādīto galvojuma līgumu, nodibināja, ka tajā nav ietverts tāds noteikums, kuru celtajā pretprasībā atbildētāja prasa atzīt par spēkā neesošu, tāpēc celtā pretprasība, faktiski, ir bez priekšmeta, kas, ievērojot Civilprocesa likuma (turpmāk- CPL) 192.panta noteikumus, ir pamats tās noraidīšanai.

Faktiski ar celto pretprasību atbildētāja ir apstrīdējusi Civillikuma 1705.pantā noteiktās galvinieka tiesības pret galveno parādnieku, kas nav apstrīdamas civilprocesa kārtībā.

[18] Pilnīgi apmierinot prasību un pamatojoties uz CPL 41.panta pirmo daļu, tiesa piespriež no atbildētājas prasītāja samaksātos un pierādītos tiesas izdevumus, kas šajā lietā ir: samaksātā valsts nodeva par prasības pieteikumu 693 latu, kas ir 986,05 eiro, kuru tiesa piedzen no atbildētājas, atbilstoši tiesas apmierinātā prasījuma apmēram, un samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu saistītie izdevumi) 3,30 latu, kas ir 4,70 eiro, un kancelejas nodeva (par liecinieka uzaicināšanu) 4,27 eiro.

[18.1] Prasītājs prasa piedzīt no atbildētājas tiesāšanās izdevumus, kas ir prasītāja izdevumi par advokāta palīdzību 3500 latu apmērā.

[18.2] Tiesa nodibināja, ka prasītāja vārdā ir samaksāti 3500 latu /pers. E/, kurš cēla prasību prasītāja vārdā.

[18.3] CPL 33.panta trešās daļas 1.punkts noteic, ka ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir izdevumi par advokāta palīdzību. CPL 44.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka ir atlīdzināmi izdevumi advokāta palīdzības samaksai, un saskaņā ar minētās tiesību normas otro daļu tos piespiež no atbildētāja par labu prasītājam, ja prasītāja prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji.

[18.4] Arī Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2011.gada 23.novembrī lietā Nr.SKC-377 taisītajā spriedumā ir norādījis atziņu, ka CPL 33.panta trešās daļas 1.punktā un 44.panta pirmās daļas 1.puntā ietvertais jēdziens- advokāts- nav jātulko plašāk, un tas neattiecas uz juristiem, kas nav zvērināti advokāti.

[18.5] Lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka prasītājam juridisko palīdzību šajā lietā ir sniedzis zvērināts advokāts, tāpēc prasītājam nav tiesību saņemt no atbildētājas atlīdzību par /pers. E/, kurš prasītājam sniedza juridisko palīdzību, pakalpojumu, un tāpēc tiesa neapmierina šo prasītāja lūgumu.

[19] Noraidot pretprasību un pamatojoties uz CPL 42.panta otro daļu, tiesa piedzen no atbildētājas valsts ienākumos tiesas izdevumus, kas nebija samaksāti iepriekš, un tie ir ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu saistītie izdevumi) 48,20 eiro apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz CPL 8.panta pirmo daļu, 97.panta pirmo daļu, 190.pantu, tiesa
nosprieda

apmierināt pilnībā prasību.

Piedzīt no /pers. D/ par labu /pers. A/ parādu 57 341,92 eiro un tiesas izdevumus 990,75 eiro.

Noteikt atbildētājai desmit dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Par labu prasītājam piedzītās summas samaksa ir jāveic prasītāja kontā Nr./konta numurs/kas atrodas AS "SEB banka".

Noraidīt pretprasību par līguma noteikuma atzīšanu par spēkā neesošu.

Piedzīt no /pers. D/ valsts ienākumos tiesas izdevumus 48,20 eiro apmērā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 48,20 eiro atbildētājai 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas ir jāsamaksā šādā kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija, nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķi norādot,- ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C17064513, pēc samaksas jāiesniedz tiesā maksājumu apstiprinošu dokumentu.

Spriedumu 20 dienu laikā no 2018.gada 13.jūlija, kad ir sastādīts tiesas spriedums, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, apelācijas instances tiesai adresēto apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnesis *(personiskais paraksts)* R.Buls